

Ravennæ, quod ea ratione infantes moriantur sine baptismo. Idem fecit Clerus Edessenus, epist. ad Photium et Eustathium, ut legitur Act. 40. Conc. CHALCEDON. (Labb. t. 4. p. 668.) rogans ut remittatur Ibas hujus civitatis episcopus, *Festivitate salutifera sancti diei paschalis imminente, in qua et propter catechismos, et propter eos qui digni sunt sancto baptismo, opus est ejus presentia.*

7°. Moschus *Prati Spir.* c. 17. refert laicos Judæo in itinere baptismum efflagitanti respondisse: *Nobis non licet hoc facere; seculares enim sumus.*

101. Ad 1um. R. 1°. N. Ant. Nam Apostoli adhuc laici baptizasse leguntur Joan. 3.

R. 2°. Permisso gratis Ant. N. Cons. Sufficit, quod constet ex traditione; sicut baptismus parvulorum, quem admittunt adversarii, tametsi non extet in Scriptura expressus.

Ad 2um. R. D. M. Iis solis potestatem dedit baptizandi *solemniter*, sive hos solos instituit ministros solemnitatis C. necessitatis N. Sic D. min. et N. Cons. Et vero sequeretur alias, neque diaconos ullo modo baptizare posse, reclamante Scriptura Act. 8., ubi Philippus diaconus baptizasse legitur. Constat item Apostolos ante baptizasse, quam essent sacerdotes. Hinc Matth. ult. equidem non dixit ad laicos, ut baptizarent; sed tamen jam ante id viris laicis Christus mandaverat. Igitur, sicut non obstante illo Matth. ult. potest vir laicus, imo femina docere, instruere privatim, sic et baptizare.

Ad 3um. R. Errorem hunc rebaptizantibus, quibus Basilius adhæsit, communem fuisse, nullum pariter esse baptismum a laico collatum et hæretico; imo erat hoc eorum ratiocinium: non valet baptismus datus a laico: sed hæretici sacerdotes sunt laici; ergo. At Ecclesia, reprobando postea eorum dogma de nullitate hæreticorum baptismi, de quo tota erat disputatio, simul dogmatis illius fundamentum reprobavit.

Ad 4um. R. N. min. Sed ex solo etiam baptismi capite jure reprehendit S. Pater fugitivos pastores; tum quia in pastorum absentia non poterat baptismus solitis ritibus dari, quod satis jam mali erat; tum quia Aug. relate magna erat catechumenorum adulterorum copia, quos ad baptismi sacramentum instruere et præparare pastoris erat; timendum vero ob pastorum absentiam, ne illorum plures aut dilaberentur, aut sine baptismo decederent, aut rejicerentur ex scrupulo ab aliis, quos dignos censuisset pastor. Cæterum S. Augustini in cit. epist. hoc universim consilium fuit, movere fugitivos, ut ad greges redeant. Hinc miseriam gregis a suo deserti pastore exaggerat, utpote in quo alii petant salutis monita, alii baptismum, reconciliationem alii, ecclesiasticam pro morientibus sepulturam, quibus omnibus solatiis grex suo destitutus pastore careat. Non vero hoc intendebat, sicut solius sacerdotis est administrare penitentiam, ita baptismum.

Ad 5um. R. N. Ant. Sed S. Pater non ex suo, sed Luciferianorum principio eos ipsos impugnat, argumento, ut dicimus, ad hominem, nimirum: vos Luciferiani non admittitis baptismum laicorum, et tamen admittitis Arianorum baptismum; ergo ex principio vestro ipso Arianorum sacerdotes non sunt laici; ergo vel eorum simul admittatis ordinationes oportet, vel simul rejiciatis baptismum. Unde hic non negat S. Doctor laicis absolute baptizandi potestatem.

Ad 6um. R. 1°. Probatur hoc argumento nimium, scilicet ne quidem sacerdotibus, quorum multi et in Edessena et Hortensi erant Ecclesia, fas esse baptizare.

R. 2°. Utrumque factum propterea, quod tunc temporis episcopi sibi reservassent munus baptizandi solemniter, ac quidem in festo Paschatis et Pentecostes, Quoniam vero parentes cupiebant parvulos suos baptizari solemniter; ideoque horum baptismum differebant, factum est, ut subinde ante baptismum morerentur. Hinc et propter periculum hoc, aucto postea fidelium numero, merito disciplina hæc sublata fuit.

Ad 7um. R. Laicos istos ita locutos fuisse ex ignorantia; quorum proinde responsio nullius momenti est.

102. Obj. II. contra part. 2^{am}. de feminis 1°. Antiqui Patres plerique feminas a quovis ministerio sacro, in specie baptismi absolute excludunt. Sic TERTULL. L. de Bapt. cap. 17. in eas invehitur: *Petulantia mulieris, quæ usurpavit docere, utique non etiam tinguendi jus sibi pariet? nisi si quæ nova bestia evenerit similis pristinae* (Quintillam intelligit); *ut quemadmodum illa baptismum auferebat, ita aliqua per se eum conferat.* S. EPIPH. hæc. 79. n. 3. ut feminas a baptismi ministerio contra Collyridianos repellat, inquit: *Si sacerdotium mulieribus mandatum foret, aut canonicum quiddam præstare in Ecclesia liceret, nulli potius quam Mariæ, illud in novo Testamento committi... debuit; cui tantus honor est habitus; ut gremio, sinuque suo regem omnium, ac caelestem Deum, Deique Filium exciperet... verum longe aliter Deo est visum: ac ne baptizandi quidem potestas est illi facta.*

2°. Conc. CARTHAG. IV. ann. 398. Can. 100. (Labb. t. 2. p. 1207.) ita statuit: *Mulier baptizare non præsumat.* Addidit quidem GRATIAN.: *nisi cogente necessitate*; sed hæc ipso in textu non habentur.

Ad 1um. R. D. Excludunt feminas a ministerio sacro, exercendo publice, solemniter, in Ecclesia C. ab omni functione sacra, quæ privatim, in necessitate fieret N. Excluduntur feminae a ministerio baptismi, sicut a functione docendi, nimirum, ut ait Apostolus, in Ecclesia, hoc est, solemniter publica. Feminis vero etiam prohibitum esse, ne quempiam privatim in rebus ad salutem pertinentibus instruant, nemo hactenus credidit. Et vero Act. 18. Aquila et Priscilla uxor ejus, Judæo cuidam, Apollo nomine, *diligentius exposuerunt viam Domini.*

TERTULLIANUS in eas solas invehitur feminas, quæ baptizandi publice, citra necessitatis casum, more sacerdotum, sibi jus et munus arrogabant. Has quippe ubique persequitur, uti L. de Præscript. cap. 41. *Ipsæ mulieres hæreticæ, quæ audeant docere, contendere, exorcismos agere, forsitan et tingere;* ita nimirum sacerdotii munia mulieres apud Marcionitas, Cataphrygas et Pepuzianos, qui, testibus S. EPIPH. hæc. 42. et 49. ac Aug., L. de hæres. cap. 27. dabant *tantum mulieribus principatum, ut sacerdotio quoque apud eos honorarentur.* Idem mulieribus apud Collyridianos concessum; quas proin S. EPIPH. hæc. 79. perstringit, ut probant ipsa ejus verba quæ in objectione citantur.

Ad 2um. R. Equidem verba illa: *nisi cogente necessitate*, ipsi non insunt Canon; subintelligi tamen debent, quia Canon ille solum prohibet feminis administrationem baptismi solemnem et publicam in conventibus, sive Eccle-

sia; ut colligitur ex Can. præc. 99., in quo contra easdem decernitur: *Mulier quamvis docta in conventu docere non præsumat*; sicut igitur hoc Canone prohibetur solum mulieribus, ne publice doceant, ita in Can. 100. ne sic baptizent.

103. *Obj. III. contr. part. 4^{am}. 1°.* S. GREG. III. ep. ad Bonif. relatus Can. *Quos a paganis* 52. de Consecr. Dist. 4. jubet, ut baptizatos a paganis rebaptizet. Item Can. 59. *Si quis per ignorantiam*, caus. 1^a. q. 1. baptizati a non baptizato denuo rebaptizandi dicuntur; ergo.

2°. TERTUL. L. de Bapt. cap. 17. supponit infidelem baptizare non posse; probans enim quare fidelis possit, rationem dat, quia, *quod ex æquo accipitur, ex æquo dari potest*; ergo supponit, infidelem, qui baptismum non accipit, eum quoque dare non posse. Sic et S. HIERON. contr. Luciferian. n. 9. rationem reddens quare laicus fidelis baptizare possit, *ut enim, inquit, accipit quis et dare potest*. Demum Patres qui pro valore baptismi contra rebaptizantes et Donatistas stabant, passim sic arguebant: baptismum, quem acceperunt, non amiserunt; ergo neque jus illum conferendi: atqui hisce supponunt, eos, qui non baptizati, etiam dare baptismum non posse; ergo.

3°. S. AUG. quoque, ut constat ex ejus L. 7. de Bapt. contr. Donatist. cap. 53. dubius hæsit de valore baptismi, quem paganus dedit. Quin S. HIERON. Dial. contr. Luciferian. n. 12. diserte negat, Christianum quemdam fieri posse ab eo, qui Christianus non est. Ac Conc. ELIBERIT. Can. 38. statuit in casu necessitatis baptizare posse fidelem, *qui lavacrum suum integrum habet, nec sit bigamus*; ergo negat, id paganus tunc posse.

104. R. *Ad 1um. quoad* Can. 52. R. GREGORIUS III. loquitur de iis, qui in nomine SS. Trinitatis baptizati non fuerant; ideo expresse præcipit, ut hos baptizet *in nomine Trinitatis*. *Quoad* Can. 59.

R. D. Sic ibi dicitur assertive *N.* per modum vel objectionis, vel questionis, vel falsæ opinionis propositæ *C.* Ita observat Corr. Rom. et constat ex parte Canonis altera: *Sed Romanus Pontifex non hominem judicat, qui baptizatur, sed Spiritum Dei ministrare gratiam baptismi, licet paganus sit, qui baptizet*, quæ opponuntur prioribus, et vim formamque resolutionis ac decisionis habent.

105. *Ad 2um. R. N. assert.* Tertulliani enim textus, *quod ex æquo accipitur*, etc. sensus est, quod *ex æquo*, sive indiscriminatim accipitur ab omnibus, ita quoque ex æquo ab omnibus sine discrimine dari potest in necessitate. Constat responsio ex ratione, quam immediate subdit, ac supra in Concl. retulimus: *æque Dei census ab omnibus exerceri potest*.

S. HIERONYMUS vero rationem illam non ceu universalem, ac unicam dedit, quare baptizare laicus fidelis possit; sed tum, quia hæc magis evincit et fortius, quod fidelis præcise, etsi laicus, dare baptismum queat; tum quia tam S. Pater quam TERTULLIANUS, e quo id exscripserat, loquebantur de fidelibus laicis, cum exemplum baptismi (utpote rarissimum) a pagano dati non occurreret. Ea igitur ratione, quam dant pro fidelibus ceu fortiorem, non

negant, posse paganum baptizare ex ratione alia. Sic si diceres: sacerdos hic tenetur hunc moribundum absolvere, quia ejus pastor est; ratio hæc equidem fortius probaret quare moribundum absolvere debeat; non tamen universaliter et unice; nam etsi ejus pastor non esset, adhuc posset, quia teneretur ex ratione alia, eundem absolvere; quæ proinde non negatur, per causalem illam; quia pastor ejus est.

Ad argumentum ex aliis Patribus eductum R. *N. min.* Nam Patres sic arguebant velut ad hominem ex rebaptizantium proprio principio, quin tamen hoc Patres admitterent. Nimirum solenne erat rebaptizantium principium, *nemo dat, quod non habet*; ex quo subsumebant: sed hæretici non habent baptismum; ergo. Sed Patres ex eodem principio, non tanquam suo, sed rebaptizantium subsumebant e contrario: sed hæretici non amiserunt baptismum, quem acceperant in Ecclesia; ergo neque jus illum conferendi. Sic vero sæpe alias ex adversariæ sententiæ principiis ac suppositis eam confutare nitimur, quin idcirco principia hæc et supposita approbemus.

Cæterum principium hoc: *nemo dat, quod non habet*, verum est, si neque actu habeat, neque virtute; infidelis vero etsi actu baptismum non habeat; habet tamen virtute, quatenus Deus eo ceu instrumento, uti potest ad conficiendum baptismi sacramentum.

106. *Ad 3um. R. AUGUSTINUS* pro modestia sua noluit rem velut decidere, quod nihil adhuc definitivè Ecclesia; dubium tamen in hac questione non hæsisse constat ex ejus verbis Lib. et cap. in object. cit.; ibi enim sub num. 102. ita loquitur: *Si quis forte me in eo Concilio constitutum, ubi talium rerum questio versaretur, non præcedentibus talibus, quorum sententias sequi mallet, urgeret ut dicerem quid ipse sentirem: si eo modo affectus essem, quo eram cum ista dictarem; nequaquam dubitarem habere eos baptismum, qui ubicumque et a quibuscumque illum verbis evangelicis consecratum, sine sua simulatione, et cum aliqua fide accepissent*; ergo privata sua sententiâ judicabat hunc baptismum esse validum.

S. HIERON. autem ibi non sumit Christianum pro eo, qui baptizatus est; sed qui Christianam fidem veram et Catholicam habet. Patet ex his, quæ addit: *accedens ad Arianos in qua fide baptizatus est?* nimirum in Arianorum fide. Unde inferebat, non esse Christianum verum, qui habet fidem non Catholicam, sed Arianam; hocque rem novam ait, ut quis sit Christianus verus, et tamen Arianus fide.

Concili demum ELIBERITANI sensus est: in necessitatis casu, dum plures adsunt laici, qui baptizare morientem catechumenum possunt, eum esse eligendum, qui sit fidelis, nec inter pœnitentes sit, nec bigamus. Quibus non negat, si nullus adesset fidelis, quod baptizare non possit alius; sicut neque negat, posse baptizare pœnitentem, si alius non pœnitens non adesset. Cæterum etiam in casu necessitatis ex æquitate non solum, sed etiam præcepto, si plures concurrant, unus præit ministrum alterum; sic omnes præit parochus, si adsit; postque hunc sacerdos alius. In ministrando baptismate talis igitur servandus est ministrorum ordo: 1°. parochus, 2°. sacerdos alius, 3°. diaconus; 4°. subdiaconus, 5°. clericus minor, 6°. laicus fidelis, 7°. fe,

mina; 8º. fidelis a censuris liber præit censura impeditum, excommunicatum, infidelem; nisi forte ordinem hunc intervertere jubeat, v. g. unius, qui alias jure potior esset, in baptizando imperitia.

ARTICULUS II.

QUODNAM BAPTISMI SUBJECTUM SIT?

Controversia hic omnis ad infantes recidit, utrum hi baptismi capaces sint, postquam nati sunt? illeque his non valide solum, sed etiam licite detur, imo ille his dari debeat? Adultum enim quemcumque in statu viæ, sive vir sit, sive mulier, esse baptismi capax, nemo ambigit, cum mandatum Christi Matth. ult. neminem excipiat: *Docete omnes gentes, baptizantes eos*. Dixi quoque: *postquam nati*: nam si ita adhucdum sint matris clausi utero, ut aqua perfundi non possint, etsi jam vivant, æque certum est, baptismi incapaces esse; quia ablutionis externæ, sine qua utpote materia baptismi proxima ille consistere non potest, incapaces sunt.

107. *Dico*. Infantes non modo capaces baptismi sunt, sed et eos baptizari expedit, ac necesse est.

Prob. 1º. p. I. Ex SCRIPTURA SACRA. Joan. 3. 5. generalem Christus legem dedit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei*. Unde sic arguitur: qui regni cælorum sunt capaces, ii quoque capaces sunt baptismi, sine quo ad regnum cælorum pervenire non possunt: atqui infantes regni cælorum capaces sunt, et ad hoc absque baptismo pervenire non possunt; ergo. *Min. quoad membr. 1ºm. probatur ex Matth. 19. 14. Sinite parvulos, et nolite eos prohibere ad me venire; talium est enim regnum cælorum*. Idem legitur Marc. 10., Luc. 18. *Quoad membr. 2ºm. ex textu cit. Joan. 3. qua lege infantes non eximuntur, ut dictum cap. 2. de baptismi necessitate*.

Neque dicant Anabaptistæ, in citatis textibus sermonem esse de pueris, non ætate, sed humilitate et innocentia ac qui jam rationis compotes; dicuntur enim *venire*; nam a Luca c. 18. v. 15. dicuntur *βρέφη*, *βρέφος* vero infantem tenellum, in cunis, vel lactentem significat; deinde a Luca dicuntur ibid. allati, vel adportati *προσέφερον*. Igitur *venire* apud Matth. significat, venire quomodocumque sive per se ipsum sine adjumento, vel cum hoc et viribus alienis.

2º. In lege veteri infantes ex præcepto circumcidi debebant; ergo et in Lege nova recte baptizantur. *Prob. Cons.* Quia baptismus successit in Lege nova circumcisiõni juxta Apostolum ad Coloss. 2. 11. et 12. ubi circumcisiõ non manufacta dicitur. Item quia utriusque idem est finis, aggregatiõ in Ecclesiam, religionem, originalis peccati deletio; etsi hanc non causaret circumcisiõ, ut baptismus.

108. *Prob. II. Ex TRADITIONE* perpetua, quæ elucet 1º. ex SS. Patribus e quibus, quos magno numero refert BELLARMIN., VASQUEZ aliique, sufficiant sequentes: S. DIONYSIUS de Eccles. Hierarch. cap. 7. §. 11. inquires: *divini*

nostri duces (Apostoli) *probaverunt infantes recipi ad baptismum*. Auctor Constit. Apostolic. cap. 15. *Baptizate vestros pueros*. IRENÆUS L. 2. c. 22. n. 4. supra cit. (de Bapt. c. 2. a. 1. n. 15.) ORIGENES in cap. 6. Epist. ad Rom. v. 6. (opp. t. 4. part 1ª. p. 565. A.): *Ecclesia ab Apostolis traditionem suscepit, etiam parvulis baptismum dare*. S. CYPRIANUS epist. ad Fidum 59. n. 5. *A baptismo atque a gratia..... prohiberi non debet infans, qui recens natus nihil peccavit, nisi quod secundum Adam carnaliter natus contagium mortis antiquæ prima nativitate contraxit, qui ad remissam peccatorum accipiendam hoc ipso facilius accedit, quod illi remittuntur non propria, sed aliena peccata*. S. AUGUSTINUS serm. 10. de verb. Apost. (al. serm. 176. n. 2.): *Hoc* (baptisma infantum) *Ecclesia semper habuit, semper tenuit; hoc a majorum fide percepit; hoc usque in finem perseveranter custodit*. Cf. ejusdem S. Doctoris epist. 28. ad Hieronymum (al. 166. n. 21.) in hujusce Tractat. c. 2. a. 1. citat. sub n. 51.

2º. Ex CONCILIIIS, quæ baptizandos esse infantes constanter docent, et præcipiunt. Sic Conc. CARTHAGINENSE anno 253. teste S. CYPRIANO (epist. 59. ad Fidum n. 2.), reprobatur opinio Fidi episcopi, volentis, parvulos saltem ante octavum a partu diem baptizari non debere. MILEVITANUM anno 416. cui S. AUGUSTINUS intererat, Can. 2. (Labbe. t. 2. p. 1538. C.), anathema dicit illi, *quicumque parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat*. Similiter GERUNDENSE anno 517. Can. 5. (Labbe. t. 4. 1568. C.), BRACARENSE II. anno 578. Can. 7. (ibid. t. 5. p. 898. A.), VIENNENSE œcumenicum anno 1311. in Clementina unica de summa Trinit. et fide catholica §. 2. plurimaque alia usque ad novissimum generale TRIDENTINUM, quod rem definit solemniter Sess. 7. Can. 13. simul adversariæ partis reprobans fundamentum; tum Can. 14. opinionem Erasmi volentis, parvulos baptizatos, cum adoleverint, interrogandos esse, num ratum baptismum habeant, et quod patrini eorum nomine sunt polliciti; eosque, si negent, suo esse relinquendos arbitrio.

109. *Prob. III. Ex RATIONE* Theologica. 1º. Infantes beatitudinis capaces sunt; tum quia Deus voluntate sincera salvos fieri omnes homines vult, ad quos utique etiam pertinent infantes; tum quia, ex dictis supra, talium esse regnum cælorum asseruit: sed extra Ecclesiam nemini via ad salutem patet; in hanc vero non nisi per baptismum intratur; ergo.

2º. Si infantes baptismi incapaces sint; ergo vel quia Deus eos baptizari prohibuit; vel quia impedimentum est ex parte sacramenti, vel ministri, vel subjecti, scilicet infantis, vel demum Ecclesiæ, quæ per baptismum acquirit in baptizatos jus; cum tamen nemo nisi propria voluntate, si liber natus est, subjici alteri debeat. Sed nullum ex his obstat: 1. non prohibitio divina; talis enim nulla extat; sed potius contrarium ex Scriptura et traditione colligitur, ut ante dictum. 2. Non sacramentum, quod, quantum est de se, ex opere operato producit effectum. 3. Non minister; is enim materiam et formam eodem modo applicat parvulo, quo adulto. 4. Non subjectum; nam quod in adultis requiratur dispositio, est partim ob peccata eorum actualia; sicut enim per hæc se actualiter a Deo averterunt, ita et actualiter se ad eundem debent convertere: partim quod Deus se creaturis, et harum naturæ atque exigentiæ accommodet, cum causis necessariis agens necessario,